

STAPPENPLAN

0. Leeswijzer

Deze handleiding is met name bedoeld voor opdrachtgevers van kunstprojecten in de openbare ruimte, maar informeert verder iedereen die belangstelling heeft. Ze heeft de vorm van een stappenplan, door de tijd heen, waarbij echter geen strakke volgorde geldt. Elke stap is een onderwerp, dat ergens in het proces een plek moet krijgen. En omdat het kunstwerk en de specifieke situatie altijd nieuw zijn, wordt elk project en elk proces ook ter plekke vorm gegeven. De voorbeelden en verwijzingen naar relevante discussies zijn bedoeld ter inspiratie en om de reikwijdte van mogelijkheden aan te geven. Mocht u in het stappenplan geen antwoord vinden op uw vraag of wilt u uitgebreider advies krijgen, dan kunt u contact opnemen met Kenniscentrum LAPS (laps-rietveld.nl) van de Gerrit Rietveld Academie.

1. Initiatief

Kunstopdrachten, of kunstprojecten in de openbare ruimte, kunnen in principe door iedereen geïnitieerd worden. Meestal ligt het initiatief bij een organisatie die voor een bijzondere gelegenheid of plek een kunstwerk wil laten realiseren. Of die een kunstenaar wil uitnodigen om in een bepaald proces - de ontwikkeling van een gebied of de vernieuwing van een woonwijk - een bijdrage te leveren.

A. Overheid

B. Marktpartijen

C. Maatschappelijke organisaties

D. Kunstenaars en bemiddelaars

E. Vraag aan de kunst

F. Ruimte voor het onverwachte

2. Bemiddelaar

A. Wie is de bemiddelaar?

B. Wat doet een bemiddelaar?

C. De keuze voor een bemiddelaar

3. Betrokkenen

A. Expertise en vertegenwoordiging

B. Bijvoorbeeld

C. Kunstcommissies

4. Planontwikkeling

A. Inhoudelijke basis

B. Achtergrond van de opdracht

C. Praktische voorwaarden

D. Financiering

E. Latere keuzes

5. Draagvlak

A. Het betrekken van publiek

B. Verschillende gradaties

C. De democratische gedachte

D. Maatwerk

E. Motivatie

F. Communicatie

6. Selectie van kunstenaar(s)

De juiste kunstenaar vinden voor de juiste situatie vergroot de kans op een bijzonder kunstproject. Welke kwaliteiten moet een kunstenaar voor deze opdracht hebben? Dat kan per opdracht of project verschillen, afhankelijk van de schaal en de specifieke omstandigheden. Soms zijn er andere gronden om een kunstenaar te laten meedingen, vanwege eerdere contacten of de wens om lokale kunstenaars een kans te geven. Het is echter raadzaam om aan onderstaande kwaliteiten geen concessies te doen.

A. Inhoudelijke match

B. Ervaring

C. Vaardigheden

D. Selectieproces

7. Contracten

A. Toelichting

B. Fases

C. Aspecten

8. Communicatie

A. Communicatieplan

B. Deel van het proces

C. Doel en middelen

D. Na de oplevering

9. Uitvoering

A. Permanente kunstwerken

B. Sociale, conceptuele en tijdelijke projecten

C. Manifestaties

10. Oplevering, eigendom, auteursrecht

A. Oplevering

B. Eigendom

C. Auteursrecht

11. Zorg, betrokkenheid en onderhoud

A. Materieel

B. Immaterieel

C. Erfgoed

12. Verplaatsing of verwijdering

Ook kunstwerken hebben niet het eeuwige leven. In de regel wordt met een permanent kunstwerk bedoeld dat een kunstwerk ten minste tien jaar goed moet kunnen doorstaan. Dat kan ook in contracten worden opgenomen. De opdrachtgever verplicht zich tot het onderhoud. Het ontwerp van de kunstenaar gaat uit van die mate van duurzaamheid. In veel gevallen is het kunstwerk niet meer weg te denken, maar toch is het soms nodig het te verplaatsen of verwijderen.

A. Veranderende situatie

B. Waardering

C. Verzameling